

Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

VNS 6/2025 vp Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta

Droonihavainnot Suomessa: tilannekuva, viranomaisyhteistyö ja väestön varoittaminen sekä kehittämistarpeet sisäisen turvallisuuden näkökulmasta

1 Asia

Hallintovaliokunta on pyytänyt poliisin toimialalta Poliisihallitukselta, Keskusrikospoliisilta ja Kaakkois-Suomen poliisilaitokselta kirjallista lausuntoa otsikon asiassa. Poliisihallitus käsittelee kokonaisuutta erityisesti Kaakkois-Suomen alueelle tippuneiden sotilasdroonien torjunnan näkökulmasta, mutta viittaa yleisesti ja soveltuvien osin poliisin vastuisiin myös ei-sotilaallisten droonien osalta. Kaakkois-Suomen poliisilaitos lausuu asiassa johdovastuullaan olleen poliisitoiminnan osalta ja Keskusrikospoliisi esitutkinnan näkökulmasta.

2 Tilannekuva

Yleistä

Poliisin toiminta perustuu toimintaympäristön seurantaan, analyysin ja tietoperusteiseen johtamiseen. Poliisilla on selkeä käsitys toimintaympäristömuutoksista ja ajantasainen tilannekuva näihin reagoimiseksi. Kasvavasti jännitteinen geopolitiinen olosuhde, sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden perinteisten raja-aitojen katoaminen, sekä rikollisuuden jatkuva muutos – yhdistettynä valtiontalouden tilaan – asettaa voimakkaita ja osin ennakoinnattomia haasteita poliisin tehtäväkentälle. Poliisi on turvallisuuden yleisviranomaisena monesti ensisijainen toimivaltainen viranomainen vasteen antamiseen myös valtiolisten hybridiuhkien osalta, erityisesti kun uhka ei ole selvästi sotilaallinen. Poliisin suorituskky on kansalaisten turvallisuuden ja yhteiskuntarauhan tae kaikissa olosuhteissa.

Poliisi on seurannut ja analysoinut hybridivaikuttamisen tilannekuvaa yhdessä kumppaniensa kanssa tehostetusti Venäjän hyökkäyssodan alkamisesta lukien. Yhtenä seurattavana kokonaisuutena ovat drooniuhat.

Erikseen korostetaan, että poliisin tilannekuvaa kehitetään ja keskitetään vakavimman ja yhteiskunnallisesti merkittävimmän rikollisuuden osalta nimenomaisesti sisäisen turvallisuuden selonteossa tunnistettuihin keskeisimpiin uhkiin. Nykyisessä selonteossa on hyvin tunnistettu myös kriittiseen infrastruktuuriin ja hybridivaikuttamiseen liittyvät uhat.

Sisämaassa tehdyt droonihavainnot yleisesti

Poliisille ilmoitetaan viikoittain erilaisia havaintoja mahdollisista droonilennoista ympäri Suomea. Näistä osa valikoituu tarkempaan tarkasteluun muun muassa sen perusteella, että epäilty drooni on havaittu lentokieltoalueella tai kriittisen infrastruktuurin läheisyydessä. Merkittävienkin kohteiden läheisyydessä tehdyistä havainnoista valtaosa on pysytty analyysissa yhdistämään sekoittumiseksi tavanomaiseen lentoliikenteeseen ja taivaankappaleisiin tai selittämään luvallisilla droonilennätyksillä. Droonien aiheuttamaa uhkaa arvioidessa ilmoitettujen havaintojen lukumäärä ei ole merkityksellistä. Oleellista on, onko epäillyillä teoilla aiheutunut tosiasiallista vaarapotentiaalia.

Yleisesti ottaen ilmoitukset droonihavainnoista lisääntyvät pimeänä vuodenaikana, tai kun droonit ovat olleet esillä mediassa. Pimeällä tehtyihin havaintoihin liittyy merkittävä virhetulkinnan riski. Toistaiseksi rauhallinen tilannekuva on positiivista, mutta siviilikäyttöisten droonien uhkapotentiaali on tiedustelu- sabotaasitoiminnassa todellinen. Näissä uhkakuvat eivät liity rajan yli saapuviin laitteisiin, vaan droonien operointiin Suomen sisältä. Keskusrikospoliisi arvioi hybrdivaikuttamisen kokonaisuhan olevan tällä hetkellä 5 portaisella asteikolla tasolla 2 (kohonnut). Alueelliseen kriittiseen infrastruktuurin kohdistuvan uhan arvioidaan olevan tasolla 3 (merkittävä).

Tämä tarkoittaa sitä, että Suomen kriittiseen infrastruktuuriin suojaamiseen ja viranomaisten kyvykkyyksiin *myös* droonien torjunnassa tulee panostaa. Tarpeen merkitys kasvaa, kun uhakuvaan liitetään mukaan sotilaskäyttöiset droonit, joihin tämä lausunto jatkossa keskittyy.

Ukrainan lennokka-iskut Venäjälle Suomen lähialueille 23.3.2026 lukien

Ukraina on 23.3.2026 alkaen toteuttanut lennokka-iskuja Venäjälle Koiviston (Primorsk) ja Laukaansuun (Ust-Luga) öljysatamiin ja muualle Suomen lähialueille. Ukrainan iskujen taustalla on Lähi-idän konfliktin seurauksena voimakkaasti kasvanut öljyn maailmanmarkkinahinta ja Ukrainan pyrkimys haitata Venäjän öljyn myynnillä keskeisesti rahoitettua sotataloutta.

Ukrainan iskuilla on vaikutettu Venäjän kykyyn kuljettaa öljyä Suomenlahden kautta. Samalla iskujen seurauksena on lisääntynyt vaara öljyn päätymisestä iskukohteista mereen. Lisäksi Venäjän varjolaivastoon kuuluvia aluksia on runsaasti Suomenlahdella odottamassa pääsyä satamaan.

Ukrainan iskujen alettua viikon 13 aikana, sotilasdrooneja putosi aluksi Viroon, Latviaan ja Liettuaan. Droonit eivät näissä tapauksissa aiheuttaneet henkilövahinkoja. Vakavimman vaaratilanteen aiheutti 25.3.2026 sotilasdroonin törmäys Virossa Auveren sähkölaitoksen piippuun. Viron ilmatilassa kävi myös 30.-31.3.2026 useita drooneja, joista yhden on vahvistettu pudonneen pellolle Tartunmaalla. Viro on ainakin kahdesti varoittanut väestöä harhautuneista drooneista vaaratiedotteilla.

Ukrainan iskujen takia venäläiset lentokentät ovat olleet paikoin suljettuina, kun ilmatila on ollut kiinni. Tämän seurauksena Egyptistä Pietariin matkalla ollut venäläinen matkustajakone laskeutui Helsinki-Vantaalle 25.3. Lisäksi 28.3. kaksi Serbiasta Pietariin matkalla ollutta serbialaista matkustajakonetta laskeutui Helsinki-Vantaalle.

Suomeen tippuneet sotilasdroonit 29.-31.3.2026

Ukrainan iskujen seurauksena Suomeen tippuneita drooneja on löydetty Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen alueelta Kouvolasta ja Luumäeltä (29.3.), sekä Parikkalasta (31.3.). Kouvolaan ja Luumäellä droonit olivat tippuneet lähelle asutusta ja Parikkalassa Pyhäjärven jäälle. Tapauksista ei aiheutunut henkilövahinkoja, eikä juurikaan aineellisia vahinkoja. Ainakin Kouvolaan ja Parikkalaan tippuneet droonit ovat olleet räjähdelaistissa. Räjähdeet ovat viranomaisen toimesta tehty vaarattomaksi. Luumäen droonin osalta mahdollista räjähdelaistia ei etsinnöistä huolimatta ole löytynyt.

Kouvolan ja Luumäen drooneista poliisi sai tiedon kansalaisilmoitusten kautta, Parikkalan droonin löysi Rajavartiolaitoksen partio. Mainittujen tapausten ohella poliisi on selvittänyt muitakin potentiaalisia droonihavaintoja, mutta toistaiseksi tippuneita drooneja ei ole löytynyt lisää. Viranomaistoiminta on tutkintaa lukuun ottamatta ollut kaikissa tapauksissa aluevastuuperiaatteen mukaisesti Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen johtovastuulla sen jälkeen, kun droonit on löydetty. Poliisitoiminnasta tilanteissa viitataan Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen lausuntoon.

Keskusrikospoliisi tutkii Kouvolan ja Luumäen tapauksia epäiltyinä törkeinä yleisvaaran tuottamuksina ja Rajavartiolaitos samoja tapauksia alueloukkauksina. Parikkalan tapauksista Keskusrikospoliisi tutkii epäiltyinä yleisvaaran tuottamuksena ja Rajavartiolaitos alueloukkauksena. Osapuolet ovat perustaneet yhteisen tiedustelu- ja tutkintaryhmän. Esitutinnan sisällöistä viitataan Keskusrikospoliisin lausuntoon.

Lopuksi todetaan, että Ukrainan iskut Suomen lähialueille tullevat jatkumaan ja Suomen tulee varautua siihen, että sotilasdrooneja voi jatkossakin harhautua Suomeen tai tänne aiemmin päätyneitä löytyä Suomesta.

3 Viranomaisyhteistyö

Lainsäädännöstä

Poliisi keskittyy omassa toiminnassaan erityisesti poliisilain (872/2011) mukaisiin tehtäviinsä. Poliisi on myös ns. muu aluevalvontaviranomainen, joka aluevalvontalain (755/2000, jälj. AVL) 24 §:n mukaisesti osallistuu aluevalvontaan varsinaisten tehtäviensä yhteydessä. Poliisin on ilmoitettava Puolustusvoimille tai Rajavartiolaitokselle aluerikkomuksesta ja alueloukkauksesta taikka aluerikkomuksen tai alueloukkauksen uhasta sekä ryhdyttävä käytettävissään olevin keinoin toimenpiteisiin aluerikkomuksen ja alueloukkauksen estämiseksi. Poliisi on oikeutettu aluevalvontatehtävissä käyttämään voimaa siten kuin AVL 31 §:ssä säädetään.

Erikseen huomautetaan, että epäselvät turvallisuustilanteet, joissa ei ainakaan heti alkuun ole selvästi kyse sotilaallisesta toiminnasta, tai AVL mukaisesta tehtävästä, hoideaan pääosin yleisen järjestyksen ja turvallisuuden häiriötiloina tai epäiltyinä rikoksina. Näissä tilanteissa toimivalta ja johtovastuu on poliisilla poliisilain perusteella. Tyypillisesti tällaisia ovat tilanteet, joissa esim. siviilikäyttöön tarkoitettu drooni vahingoittaisi tai tiedustelisi kriittistä infraa sisämaassa tai vieraan valtion lipun alla oleva siviilialus vahingoittaisi kriittistä infraa merellä.

Samalla on selvää, että aluevalvontatilanteissa vain puolustusvoimat ja rajavartiolaitos ovat toimivaltaisia käyttämään sotilaallisia voimakeinoja (AVL 33 §) ja lisäksi vain ne ovat toimivaltaisia ja toimintaveltollisia AVL 34 §:n mukaiseen vihamielisen toiminnan torjumiseen.

Kun arvioidaan Suomen ilmatilaan tulneiden sotilasdroonien torjuntavastuita, poliisi katsoo, että torjunta on AVL 34 §:n mukainen puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen tehtävä ainakin silloin, kun drooni on ilmassa. Poliisilla ei ole torjuntaan omaa toimivaltaa, eikä riittävää välineistöä. Lisäksi Suomeen nyt saapuneiden droonien torjunnan oli aloittanut puolustusvoimat.

Operatiivisessa toiminnassa johtovastuu on lähtökohtaisesti sillä, kuka toiminnan on aloittanut, kunnes johtovastuista toisin erikseen sovitaan. Kaakkois-Suomeen tippuneiden droonien (Kouvola ja Luumäki) osalta poliisi sai tiedot maahan tippuneista drooneista kansalaishavainnoista ja Parikkalan osalta droonin löytäneeltä Rajavartiolaitokselta. Poliisin vastaanottaessa ilmoitukset, droonit olivat jo pudonneet maahan. Poliisi on alkanut hoitaa tehtäviä saamiensa tehtävälmoitusten perusteella ja ottanut johtovastuun. Erikseen todetaan, että poliisi ja Rajavartiolaitos ovat molemmat toimivaltaisia tutkimaan alueloukkauksia (AVL 35 §).

Käytännön viranomaisyhteistyöstä sotilasdroonitapauksissa ja sotilasdrooniuuhkaan varautumisessa

Poliisi on saanut Ukrainan lennokki-iskuista tietoa heti iskujen alettua vk:lla 13 Rajavartiolaitokselta, KV-kumppaneiltaan, sekä mm. omien KV-yhdysmiestensä kautta.

Poliisi nosti omaa havainnointikykyään ja tehosti tilannekuvan keräämistä ja tiedon jakamista vk:lla 13 erityisesti sisäministeriön johdolle ja valtioneuvoston tilannekeskukselle.

Ukrainan iskujen takia Suomeen vk:lla 13 laskeutuneiden venäläisen ja serbialaisten matkustajalentokoneiden johdosta toteutettu viranomaistoiminta hoidettiin Rajavartiolaitoksen johtovastuulla, poliisin antaessa tukea.

Kaikkien Kaakkois-Suomen alueelle tippuneiden droonien viranomaistoiminta hoidettiin Kaakkois-Suomen pl:n johtovastuulla, pois lukien rikostutkinta, josta vastasivat KRP ja Rajavartiolaitos. Puolustusvoimat tuki poliisia maastosta löytyneiden droonien räjähteiden raivaus- ja etsintätoiminnassa. Kaakkois-Suomen alueen operaatio sitoi poliisilta merkittävästi voimavaroja.

Poliisi on varautunut uusiin mahdollisiin iskuihin tiettyjen erikseen nimettyjen poliisiyksiköiden toimesta suunnitelmalla, jossa myös varmistettiin tiedonkulku poliisin, puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen välillä sotilasdrooneihin liittyvissä kunkin viranomaisen omissa perustehtävissä.

Viranomaisyhteistyön kehittämistarpeet

Prosessien pääasiallinen kehittämiskohde on poliisin näkökulmasta tiedon saaminen sotilasdrooniuhasta mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Se viranomainen kenellä on tietoa, tulee kyetä jakamaan sitä välittömästi myös muille kenen tehtäviin sotilasdrooneihin liittyvän uhan realisoitumien liittyy tai voi liittyä.

Kokonaisuuden osana ovat myös tiettyjen viestintäjärjestelmien yhteistoimintamallit ja työturvallisuuskysymykset.

Kehitettävää on tietojen luovuttamisen käytänteiden ja kansalaisten varoittamisen vastuiden selkeyden osalta. Lisäksi jatkotarkastelua tarvitaan toimijoiden yleisvastuiden ja toimivaltuuksien yhteensovittamisessa.

Viranomaiset arvioivat ja kehittävät toimintamalleja nyt esille tulleen perusteella. Eriksen todetaan, että Poliisihallitus on käynnistänyt työryhmätyön poikkihallinnollisen ja kokonaisvaltaisen toimintamallin luomiseksi drooniuhkiiin.

4 Väestön varoittaminen

Väestöä voidaan normaalioloissa varoittaa vaaratiedotteesta annetun lain (466/2012) mukaisesti. Lain 3 §:ssä on määritelty vaaratiedotteen antamiseen toimivaltaiset viranomaiset, joihin muun muassa poliisi kuuluu - puolustusvoimat kuitenkin ei. Sen sijaan Puolustusvoimia ohjaava ministeriö on toimivaltainen viranomainen. Puolustusvoimat on nykyisessä oikeustilassa sopinut vaaratiedottamisen käytännön toteutuksesta pelastusviranomaisten kanssa erikseen.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaan vaaratiedotteen antaminen tulee olla moniviranomaistehtävässä sen vastuulla, kuka johtaa tai kenellä on parhaiten tietoa vaarasta ja sen uhkapotentiaalista.

Kaakkois-Suomeen pudonneista drooneista, poliisi on saanut tiedot vasta niiden ollessa maassa ja arvioinut, että kohteiden eristämisen- ja tarvittavilla evakuointitoimilla saavutettiin olosuhde, jossa maahan tippuneet droonit eivät aiheuttaneet sellaista vaaraa, että vaaratiedote olisi ollut tarpeen antaa. Poliisi myös tiedotti asiasta julkisuuteen varsin nopeasti, eikä vaaratiedottaminen enää tässä vaiheessa olisi tuonut asiaan erillistä lisäarvoa. Näin erityisesti siitä syystä, ettei poliisilla ollut tilanteen aikana tietoa mahdollisesta uudesta ilmasta tulevasta uhasta, eikä sellaisen torjuminen edellä jo todetusti ole myöskään poliisin toimivallassa.

5 Kehittämistarpeet sisäisen turvallisuuden näkökulmasta

Suorituskyvyt

Poliisin miehittämättömien ilma-alusten vastatoimintakyky on välttämätöntä kansalaisten ja kriittisen infrastruktuurin suojaamiseksi. Poliisi on 24/7 koko valtakunnassa toimiva turvallisuusviranomainen, jolla on ensisijainen ja monesti yksinomainen toimivalta epäselvien turvallisuusuhkien torjumiseksi. Poliisin vastatoimintakyvyn nostaminen toimintaympäristön edellyttämällä tyydyttävälle tasolle - koko valtakunnassa - edellyttää lisähankintoja niin havaitsemis- kuin vaikuttamiskykyjen osalta. Poliisin käyttämä ja laajemmin tarvitsema suorituskyky on tarkoitettu lähtökohtaisesti kaupallisten droonien havaitsemiseen ja torjuntaan, mutta sitä voidaan soveltuvin osin käyttää myös sotilasdrooneihin.

Lisäksi poliisi vastaa laitteisiin liittyvästä rikostutkinnasta. Droonin järjestelmien tietotekninen tutkinta on olennaista selvitettäessä laitteen alkuperää ja viimekädessä haltuun saadun laitteen käyttötarkoitusta ja kohdetta. Tutkinnan forensisia kyvykkyyksiä on tarve kehittää edelleen.

Operatiivinen yhteistoiminta

Poliisin työturvallisuuden ja kansalaisten turvallisuuden takaamiseksi on välttämätöntä, että poliisi saa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa Puolustusvoimilta tiedon mahdollisista uhista, jotka vaikuttavat tai voivat vaikuttaa poliisin tehtäviin. Tämän kehittäminen voidaan toteuttaa, ja on jo aloitettu, viranomaistoimin ilman lainsäädäntömuutoksia.

Lisäksi todetaan, että tilannetta kulloinkin johtavan viranomaisen on välttämätöntä saada kumppaniviranomaisilta tarvitsemansa virka-apu sotilasdroonien uhkien torjumiseksi.

Lainsäädäntö

Lainsäädännön kehittämisen osalta esitetään harkittavaksi, tulisiko selvyiden vuoksi Puolustusvoimat lisätä vaaratiedotelakiin toimivaltaiseksi viranomaiseksi ja vaaratiedote-laissa nimenomaisesti säätää, että vaaratiedottamisen antamisvastuu on tilannetta johtavalla viranomaisella.

Tiedonvaihtosäätelyn kehittämiseen on lisäksi selvää tarvetta. Poliisin tiedonvaihtosäätelyä koskeva hallituksen esitys (HE 182/2025) on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä.

Ilkka Koskimäki, poliisiylijohtaja

Mikko Eränen, poliisiylitarkastaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 09.04.2026 klo 10:32. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Hallintovaliokunta

Tiedoksi

Keskusrikospoliisi

Kaakkois-Suomen poliisilaitos

Poliisihallitus

Vuorimiehentie 3, PL 1000, 02151 Espoo

kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi

Puhelin +358 295 480 181, Faksi +358 295 411 780, poliisi.fi